

RAADSBRIEF

Aan: Gemeenteraad Montferland

Onderwerp: Raadsmoties Windmolens en vogels & Leveringszekerheid duurzame energie

Portefeuillehouder: Wethouder van Halteren

Telefoonnummer: (0316) 291 455

Datum: 21-12-2021

Registratienummer: 21int05475

Geachte gemeenteraad,

Aanleiding

Tijdens de Politieke Avond Montferland van 14 oktober 2021 heeft uw raad bij vaststelling van de Regionale Energiestrategie 1.0 twee moties aangenomen, namelijk:

M3 Windmolens en vogels

M5 Leveringszekerheid duurzame energie

Middels deze raadsbrief informeert ons college uw raad graag over de uitvoering van beide moties.

Consequenties

Middels raadsmotie *M3 Windmolens en vogels* heeft uw raad ons college opgeroepen om te stimuleren dat windmolens in Montferland zo min mogelijk schade opleveren voor mens en dier door toepassing van de nieuwste kennis en technologie met betrekking tot ontwerp en plaatsing.

Wij nemen uw verzoek mee als aanvullende inspanningsverplichting op het gemeentelijke afwegingskader voor grootschalige energieopwekking, waar een nieuw windinitiatief aan zal worden getoetst. Het inzetten van innovatieve manieren om het risico op vogelsterfte te verkleinen, sluit goed aan bij reeds gestelde voorwaarde dat een initiatiefnemer een voorstel moet doen van uitvoerbare maatregelen die mogelijke hinder/overlast van het windproject wegnemen of beperken.

Middels raadsmotie *M5 Leveringszekerheid duurzame energie* heeft uw raad ons college verzocht om op korte termijn in gesprek te gaan met Liander en TenneT en daar duidelijk te laten weten dat onze inwoners nimmer de dupe mogen worden van nieuwe, grootschalige initiatieven of achterstallig onderhoud van het net, maar dat altijd gewaarborgd is dat onze inwoners hun duurzaam opgewekte energie kunnen blijven leveren en salderen.

Op 14 december 2021 heeft er een gesprek plaats gevonden met Liander en TenneT gezamenlijk.

Inzicht in netcongestie

We hebben binnen de energietransitie te maken met netcongestie, doordat de huidige infrastructuur in het verleden is ontworpen en uitgerold op basis van verbruik en daarmee de levering van elektriciteit. Er werd geen rekening gehouden met kleine lokale opwek, zoals zonnepanelen op daken van woningen en bedrijven, waarmee er elektriciteit terug wordt geleverd aan het net. Door de snelle groei van bijvoorbeeld het aantal zonnepanelen op daken de afgelopen jaren, maar ook het toenemen van de elektriciteitsvraag middels elektrisch rijden en uitbreidingen van industrieterreinen en woonwijken, raakt het elektriciteitsnetwerk op steeds meer plekken overbelast. Dit wordt veroorzaakt door grote pieken in vraag en aanbod van elektriciteit, doordat deze niet op dezelfde locatie en/of hetzelfde tijdstip plaatsvinden. Daarbij is het van belang om

onderscheid te maken tussen netcongestie op het hoog-, midden- en laagspanningsnet en of het gaat om levering of teruglevering van elektriciteit.

Grootschalige initiatieven zoals wind- en zonneparken worden met een aparte kabel rechtstreeks aangesloten op het onderstation (hoogspanning). Middelgrote bedrijven worden aangesloten op het middenspanningsnet en kleinere bedrijven en huishoudens worden in principe aangesloten op het laagspanningsnet. Dat betekent dat particuliere woningeigenaren die zonnepanelen op hun dak leggen, worden aangesloten op het laagspanningsnet en de grotere zonnedaken op bedrijfshallen op het middenspanningsnet. Het is dus niet zo dat doordat er een grootschalig initiatief wordt ontwikkeld, inwoners hun zonnestroom opeens niet meer kunnen terugleveren.

Voor meer informatie, uitleg over en onderzoek naar netcongestie kunt u o.a. de volgende bronnen raadplegen:

- Agem i.o.v. provincie Gelderland (september 2021). Eindrapport Zonnige Agrariërs in Achterhoek. [Zonnige Agrariërs in de Achterhoek - Agem](#)
- Berenschot i.o.v. provincie Gelderland (november 2021). StudeerSysteemstudie naar energie-infrastructuur Gelderland. [Systeemstudie energie-infrastructuur | Berenschot nieuws](#)

Verder komt TenneT naar verwachting vanaf Q1 2022 met de resultaten van hun eigen onderzoek naar congestiemanagement (op het hoogspanningsnet).

Uitkomst gesprek met Liander en TenneT

Wethouder van Halteren heeft in het gesprek met Liander en TenneT de zorgen van uw raad en ons college gedeeld over het feit dat het blijkbaar voorkomt dat de zonnepanelen op daken soms worden uitgeschakeld om te voorkomen dat er dan te veel stroom aan het net wordt terug geleverd. Liander geeft aan dat het momenteel op het laagspanningsnet nog nauwelijks knelt en dat dit soort situaties maar heel beperkt voor komen. In zulke gevallen gaat het dan indicatief om maximaal 3% opbrengstverlies op jaarbasis, aangezien het niet kunnen terugleveren van zonnestroom alleen voor komt op de zonnigste momenten in het jaar. Wel is de verwachting dat doordat er de komende jaren meer zonnedaken bij zullen komen ook de netcongestie op het laagspanningsnet in de toekomst zal gaan toenemen. De vraag werd vervolgens gesteld hoe we dit probleem op zo kort mogelijke termijn kunnen oplossen.

Beide partijen gaven aan dat er hard wordt gewerkt aan het aanpassen van het netwerk, maar dat dit veel tijd kost, terwijl de vraag naar elektriciteit en de hoeveelheid terug te leveren elektriciteit (met name op zonnige dagen) snel blijft toenemen. Naast het uitbreiden/aanpassen van het netwerk werd er ook gewezen op andere slimme oplossingsrichtingen waarmee het bestaande net efficiënter wordt gebruikt, zoals ook benoemd in de Regionale Energiestrategie 1.0 en in bovenstaande onderzoeken.

De conclusie van het gesprek was dat ondanks dat er hard aan het netwerk wordt gewerkt en er steeds meer systeemefficiënt wordt ontworpen, de knelpunten op het netwerk niet van vandaag op morgen kunnen worden opgelost. Daarom onderstreepten de wethouder, Liander en TenneT dat het van groot belang is dat dit onderwerp blijvend aandacht krijgt binnen bijvoorbeeld de Regionale Energiestrategie en dat we elkaar goed op de hoogte moeten blijven houden van nieuwe ontwikkelingen, zodat daar door tijdig op kan worden geanticipeerd.

Samen aan de slag met zon op dak

Binnen de Regionale Energiestrategie 2.0 gaan we samen met de andere gemeenten, provincie, waterschap en Liander aan de slag met het uitwerken en uitvoeren van een plan van aanpak zon op dak. Daarbij zal ook aandacht zijn voor communicatie over wat inwoners zelf kunnen doen om netcongestie te voorkomen. Ook binnen het programma Zonnige Bedrijven van de Agem worden de deelnemers geïnformeerd over netcongestie en de (on)mogelijkheden voor zon op dak.

Meer informatie voor particulieren staat reeds op de website van Liander: [Problemen met terugleveren van stroom | Liander](#) Op de gemeentelijke website zullen we hier ook naar gaan verwijzen.

Vervolgtraject

Ons college verwacht uw raad middels deze raadsbrief voldoende te hebben geïnformeerd ten aanzien van de uitvoering van beide raadsmoties.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Montferland
de secretaris, de burgemeester,

drs. M.J.J. Wagener H.H. de Vries